

Bruselj, 7. november 2025
(OR. en)

14932/25

EDUC 416
SOC 735
EMPL 486
COMPET 1125
DIGIT 222
ENV 1173

DOPIS

Pošiljatelj: predsedstvo
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: Vloga poklicnega izobraževanja in usposabljanja pri konkurenčnosti in
odpornosti
– *izmenjava mnenj*

V prilogi vam pošiljamo usmerjevalni dopis predsedstva o navedeni zadevi za izmenjavo mnenj na seji Sveta (izobraževanje, mladina, kultura in šport) 27. novembra 2025.

Vloga poklicnega izobraževanja in usposabljanja pri konkurenčnosti in odpornosti

Usmerjevalni dopis predsedstva

Poklicno izobraževanje in usposabljanje (PIU) kot hrbtnica Evrope

PIU je že več let ključno vprašanje pri evropskem sodelovanju, in ker se Evropa sooča s pospešenim zelenim, digitalnim in demografskim prehodom ter ponovnimi varnostnimi grožnjami, kot so hibridni napadi na ključno infrastrukturo, je potreba po visoko usposobljeni delovni sili vse bolj očitna. Vendar se v celotni Evropi vse preveč držav še naprej sooča s pomanjkanjem spretnosti, premajhnim vpisom v PIU, visoko stopnjo osipa in trdovratnim prepričanjem, da so poklicne poti manj vredne od akademskih. Zato je zdaj bistvenega pomena, da se okrepi ne le konkurenčnost Evrope, temveč tudi njena gospodarska in demokratična odpornost ter njena zmožnost, da se vsem zagotovijo enake možnosti za dostop do izobraževanja in usposabljanja, vseživljenjskega učenja in kakovostnih delovnih mest.

PIU kot steber konkurenčnosti in odpornosti

Izobraževanje in usposabljanje sta v središču ekonomske in socialne agende Evropske unije. Da bi okrepili konkurenčnost Evrope ter njeno gospodarsko in demokratično odpornost, obenem pa vsem zagotovili enake možnosti za dostop do izobraževanja in usposabljanja, vseživljenjskega učenja in kakovostnih delovnih mest, so bile v zadnjih letih na ravni EU uvedene številne pobude. Te so usmerjene v izobraževanje, usposabljanje, razvoj spretnosti ter udeležbo v vseživljenjskem učenju. Med drugim gre za Priporočilo Sveta z dne 24. novembra 2020 o poklicnem izobraževanju in usposabljanju (PIU) za trajnostno konkurenčnost, socialno pravičnost in odpornost¹ ter pobude Komisije, kot so evropski program spretnosti², akcijski načrt za digitalno izobraževanje za obdobje 2021–2027³ in Pakt za spretnosti.

---

¹ UL C 417, 2.12.2020, str. 1.

² COM(2020) 274 final.

³ COM(2020) 624 final.

V poročilu Maria Draghija o prihodnosti evropske konkurenčnosti iz leta 2024 je poudarjeno, da so naložbe v spretnosti, zlasti poklicne in tehnične spretnosti, temeljnega pomena za doseganje strateške avtonomije, za inovacije in za socialno kohezijo v Evropi. V njem so izpostavljeni številni izzivi na področju izobraževanja in usposabljanja, kot so usklajevanje PIU s spreminjajočimi se potrebami trga dela, nižanje ravni izobrazbe, pomanjkanje podpore za učence iz prikrajšanih okolij, premalo izkoriščeni talenti na področju STEM ter hudo pomanjkanje osnovnih digitalnih spretnosti.

Poročilo Maria Draghija v nadaljevanju – po predstavljenih izzivih – vsebuje poziv k pripravi evropske strategije za odpravo vrzeli v spretnostih, ki bi bila osredotočena na vse faze izobraževanja. Vsebuje tudi zahtevo, da se med drugim okrepijo osnovne spretnosti bralne in računske pismenosti, digitalne spretnosti, zelene spretnosti, spretnosti na področju STEM ter prečne spretnosti.

Te ugotovitve in priporočila terjajo nov zagon za nadaljnji razvoj PIU kot privlačne in visokokakovostne izobraževalne poti z obetavnimi poklicnimi možnostmi za učeče se.

Poziv k usklajenemu ukrepanju za okrepitev vloge PIU

Kljub prizadevanjem držav članic se skupni izzivi EU še vedno osredotočajo na privlačnost, ustreznost za potrebe trga dela, inkluzijo in partnerstva, vključno s svetovalnim delom, učenjem na delovnem mestu, digitalizacijo ter višjim PIU.

V zvezi s tem bi morale prihodnje evropsko sodelovanje v izobraževanju in usposabljanju, zlasti pri PIU na vseh ravneh, še naprej podpirati države pri obravnavanju potreb trga dela, krepitvi odličnosti in inkluzije ter spodbujanju inovacij v sistemih PIU. Hkrati morata izobraževanje in usposabljanje, tudi poklicno, zagotoviti, da imajo posamezniki potrebne poklicne spretnosti, vključno s sposobnostjo za aktivno participacijo v demokratičnih družbah.

S prizadevanji na evropski ravni bi bilo treba okrepiti in dopolniti nacionalne reforme z zagotavljanjem usmeritve, orodij in platform za sodelovanje, kar bi PIU omogočilo, da postane resnično gonilo družbene odpornosti in konkurenčnosti. Poleg tega je za uresničitev celotnega potenciala evropskega PIU bistveno tesno sodelovanje med ponudniki izobraževanja in usposabljanja na vseh ravneh, podjetji in vladami, da se tako zagotovi, da bodo učni načrti PIU še naprej ustrezni in se bodo odzivali na spreminjajoče se zahteve trga dela in družbene zahteve. S tem večstranskim sodelovanjem se izboljšuje kakovost izobraževanja in usposabljanja, spodbujajo inovacije ter krepijo poti za dostop učečih se do visokošolskega izobraževanja in/ali smiselnih zaposlitvenih možnosti, posameznikom pa se omogoča aktivna participacija v demokratičnih družbah, s čimer se krepi splošna konkurenčnost evropskih gospodarstev.

Glede na navedeno predsedstvo poziva ministre in ministrice, naj za izmenjavo mnenj o tej temi odgovorijo na spodnji vprašanji. Prosim, da so prispevki omejeni na največ tri minute.

- Kako lahko programe PIU v večji meri uskladimo s potrebami trga dela in hkrati zagotovimo visokokakovostno, vključujoče izobraževanje in usposabljanje za vse učeče se v PIU, ki učeče se opremljata s potrebnimi poklicnimi spretnostmi in družbenimi veščinami?
- Kako lahko povečamo ne le privlačnost programov PIU, temveč tudi uravnoteženo zastopanost spolov v njih, zlasti na področju STEM?